

NIEUWSBRIEF NUMMER 1

MEI 2023

Nieuws

Verbod op varend ontgassen stapsgewijs ingevoerd

Er is ook een beetje goed nieuws! De minister lijkt wat in beweging te komen als het gaat om een verbod om tot ontgassen te komen. Anders dan veel media doen voorkomen gaat het slechts om een gefaseerde invoering van het verbod op een beperkt aantal gevaarlijke stoffen dat verboden wordt.

Het verbod op varend ontgassen wordt stapsgewijs ingevoerd. In 3 fases zal het verbod op steeds meer stoffen toegepast worden. Restdampen van aangewezen stoffen moeten dan worden afgeven bij zogenoemde ontgassingsinstallaties. De 1^e fase gaat in 6 maanden nadat het laatste land het verbod in de eigen nationale wetgeving heeft opgenomen.

- Fase 1: verbod op het ontgassen van benzine, benzeen, aardoliedestillaten en mengsels met meer dan 10% ethanol. Dit zijn de meest vervoerde stoffen. Zie de [tabel voor een overzicht van de stoffen](#).
- Fase 2: verbod op het ontgassen van ruwe aardolie, ontvlambare vloeistoffen en koolwaterstoffen met meer dan 10% benzeen. Het verbod op deze stoffen gaat in 2 jaar na de 1^e fase. Zie de [tabel voor een overzicht van de stoffen](#).
- Fase 3: verbod op het ontgassen van onder andere aceton, ethanol en methanol. Dit verbod gaat 3 of 4 jaar na fase 1 in. Zie de [tabel voor een overzicht van de stoffen](#).

Minister Harbers van Infrastructuur en Waterstaat heeft aangekondigd dat de verboden van fase 1 en 2 uiterlijk 1 juli 2024 tegelijk van kracht worden.

Zoals u kan lezen worden vele zeer veel (kankerverwekkende) stoffen die vooral in de Chemische industrie worden gebruikt niet genoemd, anders dan vele van ons denken zijn ook de BASF en bijvoorbeeld DOW en Dupont net zo schuldig als de grote oliemaatschappijen aan het probleem dat ontgassen met zich mee brengt.

Aanvraag vergunningen voor de firma Gen-Pol te Tolkamer

Voor de Firma Gen-Pol hebben wij een vergunning aangevraagd bij Rijkswaterstaat. Om snel te kunnen handelen en het traject van realisatie te kunnen verkorten zijn er bij RWS, de provincie Gelderland en bij de gemeente Linegwaard, eveneens ontheffingen aangevraagd.

WOO

Ook is er bij alle provincies een WOO verzoek ingediend waarin gevraagd is naar eigen beleidsnormerings- en toetsingscriteria, alsmede hen door het ministerie verstrekt normerend raamwerk aangaande deze zaken.

Wat blijkt!

Twee provincies hebben al aangegeven dat zij geen enkel beleid als het gaat om Dampverwerking-inrichtingen en dat de Rijksoverheid geen enkel kader heeft verstrekt waarbinnen de provincies dienaangaande dienen te werken. Onder het motto: zoek het maar uit provincies!

Bankrekening

Er is inmiddels een bankrekening voor de stichting aangevraagd bij de RaBo-Bank. Na een uitgebreide intake die we afgelopen week hebben gehad zullen binnen 16 weken een rekening hebben.

AMBI

We zijn als stichting een rechtspersoon zonder AMBI keurmerk. De oorzaak licht hierin dat wij tegen (zij het zeer geringe) betaling diensten leveren aan derden als het gaat om het realiseren van een Dampverwerkingsinrichting.

We hebben in de paar weken dat we functioneren als stichting al mogen ervaren dat we helaas als broodnodige luis in de pels moeten fungeren. Mocht u vragen hebben aangaande ontgassen of damp verwerken dan vernemen wij dit graag van u. Wij kunnen ook u helpen een ontgas- / dampverwerkingsinstallatie te realiseren.

Bestuursvergadering van 19 mei

In deze vergadering zijn de volgende agendapunten aangedragen:

1-

Standpunt van de directeur Generaal van Infrastructuur en Waterstaat afdwingen.

Via de WOO verzoeken aan de provincies, waaruit blijkt dat er geen sturing is door het ministerie op wat voor wijze dan ook, zullen wij het ministerie verzoeken duidelijkheid te verschaffen en met een raamwerk te komen waarbinnen de provincies kunnen opereren.

2-

Werving van donaties vormen en starten.

We oriënteren ons op diverse manieren van werven, waaronder crowdfunding in afwachting van het toekennen van een bankrekening door de RaBo-Bank

3-

Uitbreiden van het bestuur met deskundigen.

Er zijn inmiddels al diverse deskundigen benaderd. Twee van deze deskundigen hebben laten weten dat zij interesse hebben in een bestuursfunctie.

4-

Vormen van een Huishoudelijk Reglement.

Er is besloten de stichting eerst zes maanden te laten functioneren om te ervaren wat wel en niet noodzakelijk is in een huishoudelijk reglement. Er is besloten van af 1 november 2023 aan de daadwerkelijke inhoud te gaan werken en het Huishoudelijk reglement vorm te gaan geven.

Procederen tegen IL en T “Ontgaskaart”

De IL en T heeft een kaartje gepubliceerd waarop zij duidelijk aangeven waar met niet ontgassen mag en waar nog wel. Zelf verdelen zijn het kaartje in “Verboden” en “Verboden tenzij” Ze vermijden de kreet ontheffing, wat het eigenlijk is.

Art. 21 van de Grondwet

Dat is jammer want het zal toch niet zo zijn dat als je in een “Verboden” gebied woont je meer beschermd bent tegen kwalijke dampen dan wanneer je in een gebied woont met het predicaat “Verboden tenzij”. De IL en T heeft in haar wijsheid dus maar besloten wie wel beschermd wordt door art. 21 van de Grondwet en wie niet dan wel in welke mate. Dit is een absurde situatie.

Bezwaarprocedure

De stichting zal dan ook een bezwaarprocedure starten tegen deze werkwijze en de IL en T verzoeken het kaartje weg te halen van haar informatiedragers en sociale media en website. Op grond van, en met welke autoriteit menen zij de Grondwet te kunnen negeren. Dat zal de kern zijn van het bezwaar. Indien nodig, en de stichting voorziet dit, zal er eveneens een gang naar de rechter volgen als de IL en T het kaartje niet weg neemt en haar beleid dat actief meewerkt aan een het varend ontgassen niet staakt.

Ingezonden

Deze rubriek is er voor hen die menen zaken aangaande onze doestelling te willen delen. Mocht u kopij hebben voor deze nieuwsbrief of kritieken hebben dan vernemen wij dit graag per mail van u.

Bij deze een ingezonden open brief van X. Hij heeft zich in de afgelopen jaren enorm ingezet om tot een ontgasverbod te komen en is, net als wij zeer kritisch op de (rijks) overheid en de rol die zij in dit dossier speelt en heeft gespeeld.

Open brief : Ere wie ere toekomt !

Nu na jaren van strijd, het weerleggen van door Onze overheid verkondigde onwaarheden en wachten eindelijk de exacte datum bekend is, waarop een gedeeltelijk, landelijk ontgassingsverbod van kracht wordt, lijkt het mij niet meer dan gepast de feiten te benoemen, die tot dit resultaat hebben geleid.

Reeds 10 jaar geleden bleek uit onderzoek door CE Delft, hoe groot de uitstoot van zeer schadelijke dampen door binnenvaarttankers was en waar deze dampen werden uitgestoten. Krispijn Beek was degene, die op de site Sargasso.nl deze massale uitstoot op de kaart zette en onder meer aantoonde dat alleen al de uitstoot van benzeen minimaal 1000 keer hoger was dan de norm gesteld door het RIVM. Hij was toen een roepende in een enorme woestijn.

Enkele provincies introduceerden een ontgassingsverbod, wat bij gebrek aan provinciale handhavingsmiddelen en een Rijksoverheid, die de rechtsgeldigheid van een dergelijk provinciaal verbod tot aan de uitspraak van een rechter halsstarrig betwistte, al ras slechts een papieren tijger bleek te zijn; het ontgassen naar de vrije atmosfeer ging onverminderd door.

Het probleem met de ontgassende tankers was als een overbeladen kar, die tot aan zijn assen in de Hollandse modder was weggezakt en waarvan bijna niemand wist dat deze daar stond. Het was professor Geerlings van de Erasmus Universiteit, die in een gedegen, wetenschappelijk rapport verklaarde, hoe deze kar daar verzeild was geraakt, wat er nodig was deze kar van zijn plaats te krijgen en waarom dit maar niet wilde lukken. Adequaat handelen door de Rijksoverheid bleef echter helaas uit.

Tegelijkertijd trachtten enkele bewoners langs de Lek en de Waal een definitief einde aan het ter plekke ontgassen door tankschepen te maken. Zij kregen hierbij veel steun van de SP. Regionale kranten als De Gelderlander en BN DeStem, maar ook landelijke dagbladen als Trouw en De Volkskrant besteedden aandacht aan het probleem. Naar aanleiding hiervan verscheen later het zeer discutabele 'ontgassingsroutekaartje' van de IL&T. De uitstoot van miljoenen m³ zeer schadelijke stoffen ging nochtans gewoon door. Elders weliswaar!

Het was een column van Toine Heijmans in de laatst genoemde krant, die er toe leidde dat ik mij als dader (niet iemand vanaf de zijlijn) volledig voor een ontgassingsverbod ging inzetten. Veel artikelen van mijn hand volgden en zorgden voor de nodige publiciteit in verscheidene maritieme en regionale kranten (PZC en BN deStem). Het zorgde voor enige steun bij het uit de modder trekken van de ontgassingskar, maar een echt resultaat bleef uit. 'Stakeholders' en een 'roadmap' bestonden nog niet.

-1-

Dit veranderde wezenlijk na het verschijnen van een open brief van mijn hand over het ontgassen van fosfine aan boord van drie vrachtschepen op het IJsselmeer (Boter op het hoofd in Flevoland). Het was aansluitend boven alles de redactionele beslissing van Omroep Flevoland om onderzoeksjournalist Harry Severens de vrije hand te geven aan de voor het grote publiek vrijwel onbekende ontgassingsproblematiek op televisie en internet uitgebreid aandacht te besteden, welke grote gevolgen zou hebben (op een zelfde wijze is de Toeslagenaffaire aan het licht gekomen; de redactie van de Volkskrant vond het thema niet interessant genoeg, Trouw en RTL enige tijd later wel. Dit toont aan, hoe belangrijk redactionele beslissingen zijn en welke impact zij kunnen hebben). Het item werd terstond door alle media, waaronder het 8-uur-journaal van de NOS, overgenomen. Een waar keerpunt!! Rutger Castricum van De Hofbar nam zelfs de moeite naar België te komen, om bij ons aan boord een reportage over het ontgassen te maken.

Vervolgens kwamen in Flevoland de Provinciale Staten en gedeputeerde Cora Smelik direct in actie. Zij begonnen met een ongekende inzet aan de kar te trekken. Er kwam meer beweging in. Binnen de kortste keren was er bijvoorbeeld een convenant, waarin alle provincies van de minister een landelijk ontgassingsverbod eisten (in principe een eis van alle inwoners van Nederland). Mevrouw Smelik werd aansluitend door Gebke van Gaal opgevolgd. Ook zij liet zich niet onbetuigd een einde aan het ontgassen te bewerkstelligen. Het zijn toch

voornamelijk deze regionale omroep, de Provinciale Staten van Flevoland en twee gedeputeerden geweest, die voor een ommekeer zorgden; die de kar met het ontgassingsprobleem uit de modder kregen en langzaam de berg op trokken. Respect!

Drie andere gebeurtenissen zijn naderhand evenzo van zeer grote invloed op het verdere verloop geweest, waardoor de ontgassingskar feitelijk niet meer kon worden gestopt. Allereerst was daar het onomstreden onderzoek van professor X van de Erasmus Universiteit, verricht op verzoek van Omroep Flevoland, naar de door de overheid aangewende argumentatie, waarom zij juridisch niets tegen het ontgassen kon doen. Alle argumenten sneuvelden. Ten tweede waren er de onverbloemde, hout snijdende publicaties van X en het redactionele commentaar in de NRC. Beide hadden onder meer als resultaat dat enkele leden van de vaste Kamercommissie voor I&W (vooral GL, SP en PvdA) zich nog fanatieker met de problematiek gingen bemoeien. Tot slot was er de wens en daarmee de steun van Shell in de persoon van X een einde aan de landelijke uitstoot van zeer schadelijke stoffen naar de vrije atmosfeer te maken.

De ontgassingskar ging nu met toenemende snelheid de berg op. In elke haarspeldbocht kwamen er vervolgens personen, organisaties en instanties bij (o.a. collega's uit de tankvaart, burgemeesters, parlementariërs, CTGG, IL&T, KBN, ASV, VOTOB, EVRA, etc.), die hielpen te trekken en te duwen. Eendracht maakt macht! Frappant in dezen was overigens de totale afwezigheid van de vele milieclubs, die ons land rijk is (behalve van X van de Urgenda-zaak is er nooit enige bijval uit die hoek gekomen, terwijl het toch ging / gaat over de massale uitstoot van milieugevaarlijke stoffen.....!).

-2-

Veel kranten en vakbladen, maar ook Studio Schuttevaer, Omroep Flevoland, RTV Dordrecht en het Radio 1 programma Dijkstra & Evenblij, berichtten met grote regelmaat over de voortgang van de ontgassingskar op de flanken van de berg. De media hielden de noodzakelijke druk op de politieke ketel.

Velen zullen nu misschien denken dat het met die snelheid / voortgang wel meeviel. Daar vergissen zij zich in. Het ontgassingsdossier sleepte zich al jaren en jaren voort en er werd vrijwel geen enkele, wezenlijke progressie geboekt. De speciaal opgerichte Taskforce Ontgassen, waarvan een KBN-afgevaardigde zich in een publicatie afvroeg, wat hij daar al die jaren had gedaan en die hem het onplezierige gevoel van een Processie van Echternach had gegeven (3 stappen voor-, 2 achteruit), werd zelfs bij gebrek aan resultaat opgeheven.

Anders dan in alle voorgaande jaren kwam er nu wel schot in de zaak. Dit bleek voor mij mede in relatie tot 11 mei 2022. Op die dag was ik in de gelegenheid een paar minuten Mark Harbers onder vier ogen te spreken. Ik kan alleen maar concluderen dat hij zijn toen gedane uitspraken is nagekomen. In slechts 1 jaar tijd.....12 maanden maar.... heeft hij iets neergezet, wat al die jaren daarvoor onrealiseerbaar leek. In het bijzonder het afwijken van de tijdlijn genoemd in het CDNI-verdrag maakt dat het een mooi resultaat is. Chapeau !!

Hoe het mogelijk is dat alles, wat eerst vast was, nu plotsklaps vloeibaar is geworden, doet veel vragen oproepen, maar de redenen doen er in feite mijns inziens niet meer toe. Het staat buiten kijf dat de Rijksoverheid in mijn ogen jarenlang een ondermijnende rol heeft gespeeld en dat een landelijk ontgassingsverbod al veel eerder had moeten worden ingevoerd dan wel dat er op reeds bestaande verboden / nationale wetten veel serieuzer had moeten worden gehandhaafd. De Rijksoverheid had toch minimaal te allen tijde de Grondwet moeten respecteren. Desalniettemin is het vooralsnog het eindresultaat, wat telt; de finish bovenop de berg in de vorm van een gedeeltelijk nationaal ontgassingsverbod per 1 juli 2024 en inherent hieraan hopelijk een daadwerkelijke en geen symboolpolitieke handhaving m.i.v. 2 juli 2024 (handhaving zal nog een issue kunnen gaan worden).

Ik heb er in tegenstelling tot alle eerdere, ministeriële beloftes in de afgelopen jaren nu wel alle vertrouwen in dat een verbod op het ontgassen van stoffen uit tabel I en II per 1 juli 2024 een feit zal zijn (de stoffen verantwoordelijk voor qua volume de grootste uitstoot) en dat een algeheel, landelijk verbod eveneens zeer spoedig zal volgen (per 1 juli 2025 ook tabel III door een beroep te doen op artikel 19 CDNI ?), wanneer het aan deze minister ligt (hij toont nu eveneens daadkracht in de PFAS-affaire door 3M aansprakelijk te stellen voor de vervuiling van de Westerschelde). Vanzelfsprekend zal ik het verloop nauwlettend blijven volgen en direct reageren, wanneer de burger, het milieu en de tankerbemanningen wederom de dupe hetzij van falend, hetzij van vertraagd overheidsbeleid dreigen te worden.

-3-

Mijn bijdrage ‘*als klokkenluider*’ in het in beweging krijgen van de ontgassingskar bestond slechts uit het eindeloos vestigen van de aandacht op de ontgassingsproblematiek d.m.v. kritische, open brieven / artikelen en het achter de schermen voortdurend informeren van journalisten, politici / parlementariërs, bestuurders en anderen aangaande alles wat met het ontgassen van tankers heeft te maken, daar de materie hen logischerwijze geheel onbekend was. Ik was een schalm in de ketting.

Uiteindelijk is zonder enige twijfel de pen in combinatie met de onontbeerlijke, brede mediaaandacht wederom een machtig wapen gebleken, waardoor een gang naar de rechter, zoals in de Urgenda-zaak, tot nu toe gelukkig niet noodzakelijk was. De ontgassingskar is de finishvlag bovenop de berg nog niet gepasseerd, maar iedereen weet nu tenminste, wat hem of haar tot 1 juli 2024 te doen staat! Aan de slag, zou ik zeggen. Er is, in mijn optiek geheel onnodig, genoeg tijd ten koste van het milieu en de volksgezondheid verkwanseld.

Tot slot wil ik bij dezen een ieder, die op enigerlei wijze een bijdrage aan het voorlopig bereikte resultaat in het voordeel van ons weerloze milieu, de gedupeerde burgers in de dunbevolkte gebieden en de vaak machteloze bemanningen aan boord van veel ontgassende tankers heeft geleverd, bedanken. Speciale dank ben ik verschuldigd aan mijn werkgever voor de gekregen vrijheid alsmede aan mijn twee deskundige correctoren, die mij bij het schrijven van alle artikelen / open brieven behoedden voor grove fouten, ‘blinde vlekken’ en tunnelvisie.

Amsterdam, 25 mei 2023

De volgende nieuwsbrief “Zomer” verschijnt in de eerste week van september. Dit is gedaan omdat er in de zomermaanden minder activiteiten zijn en vele met vakantie zijn.

Van het bestuur

Het bestuur vraagt geïnteresseerden nog steeds om zicht te melden als bestuurslid.

Wellicht dat u als lezer geïnteresseerd bent geraakt in ons werk en zou u zich hier voor in willen zetten. Dat zou erg welkom zijn daar goed gemotiveerde mensen die ook nog van hoed en rand weten lastig te vinden zijn.

Mocht u de stap wagen dan kunt u altijd een mailtje sturen met wat uw bijdrage zou kunnen zijn. Wij zijn vooral op zoek naar bestuursleden die technische- juridische- en nautische kennis hebben. Voorts kunnen wij ook ondersteuning gebruiken vanuit het secretariaat.

Met vriendelijke groet van het bestuur

Namens hen; X Voorzitter.